

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності **6.030508 «Фінанси та кредит»**
за спеціалізацією **«Банківська справа»**

на тему:

«Оцінка якості управління активами та пасивами комерційного банку»

Виконавець:

студентка кредитно-економічного факультету
Максимова Юлія Сергіївна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Сирчин Олександр Леонідович

/підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП		3
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	5
1.1.	Економічна сутність управління активами та пасивами банку.....	5
1.2.	Нормативно-організаційні засади управління активами і пасивами в банківських установах.....	22
1.3.	Методика та інструментарій управління активами та пасивами банку	30
	Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2	АНАЛІЗ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ БАНКУ ПАТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»	31
2.1.	Загальна характеристика банку ПАТ «Райффайзен Банк Аваль».....	31
2.2.	Оцінка ефективності управління активами та пасивами і її вплив на фінансовий результат банк.....	29
2.3.	Оцінка якості управління процентним ризиком як основної складової інтегрованого управління активами та пасивами банку.....	35
	Висновки до розділу 2.....	45
РОЗДІЛ 3	ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКУ	47
3.1.	Зарубіжний досвід управління активами та пасивами банку та можливість його застосування в банківській системі України.....	47
3.2.	Шляхи вдосконалення управлінням активами та пасивами (на прикладі ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»).....	51
	Висновки до розділу.....	58
ВИСНОВКИ		60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		65
ДОДАТКИ		

ВСТУП

Актуальність теми. Успішна діяльність будь-якого комерційного банку великою мірою залежить від здатності приймати рішення, які дають йому можливість на належному рівні забезпечити ліквідність, прибуток та захист від негативного впливу банківських ризиків, що потребує розробки адекватних методів управління портфелем активів і пасивів.

В наукових працях України дослідженню питань управління активами та пасивами банківських установ присвячені наступні праці: А.М. Мороза, Л.О. Примостки, М.І. Савлука, Л.В.Кузнецової, В.В.Коваленко. Велике значення в розвитку теорії управління пасивами та активами банку мають розробки зарубіжних авторів Дж. Сінкі, С.П. Роуз, Р. Коттер, С. Гілл, Р. Сміт та інших. Проте, через складність та невирішеність багатьох аспектів, а також постійну зміну умов функціонування банків, тема управління активами та пасивами залишається актуальною.

Метою дослідження є систематизація теоретико-аналітичних даних для розробки шляхів удосконалення управління активами та пасивами банку.

Реалізація даної мети зумовила необхідність постановки та вирішення таких завдань:

- дослідити сутність та необхідність управління активами і пасивами банку;
- розкрити методи та систему управління активами і пасивами банку;
- охарактеризувати організаційне та інформаційне забезпечення управління активами і пасивами банку;
- навести економічну характеристику банку та проаналізувати механізм управління активами та пасивами АТ «Райффайзен Банк Аваль»;
- розкрити обґрунтування шляхів вдосконалення управління активами та пасивами АТ «Райффайзен Банк Аваль».

Об'єктом дослідження є процес управління активами та пасивами банку.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних положень управління активами та пасивами банку.

Методи дослідження. В роботі використано порівняльний, аналітичний методи дослідження та метод системного аналізу. Порівняльний метод дозволив дослідити динаміку активів та пасивів банку за обраний період, за допомогою аналітичного методу вдалось детально розглянути та розрахувати показники ефективності управління активами та пасивами банку. Розгляд категорій системного аналізу (стану активів та пасивів банку) послугував основою для логічного і послідовного підходу до проблеми прийняття рішень щодо вдосконалення управління активами та пасивами банку.

Інформаційною базою дослідження є Закони України, інші нормативно-правові акти центральних органів влади, зокрема Постанови та Інструкції НБУ, монографічні дослідження та наукові публікації вчених-економістів. Інформаційні джерела для аналітичних розрахунків обмежуються фінансовою звітністю ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», офіційними даними НБУ та відомостями, що розміщені на офіційних сайтах означених установ.

Практична цінність висновків і рекомендацій. Можуть бути використані в банківської установі, так як містять розроблення та обґрунтування заходів подальшого розвитку до управління активами та пасивами банку.

Апробація результатів дослідження.

ВИСНОВКИ

В процесі дослідження управління активами та пасивами банку було досліджено сутність та необхідність управління активами і пасивами банку; охарактеризовано організаційне та інформаційне забезпечення управління активами і пасивами банку; навести економічну характеристику банку ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»; розкрито обґрунтування шляхів вдосконалення управління активами та пасивами ПАТ «Райффайзен Банк Аваль».

За результати дослідження зроблено наступні висновки:

1. Управління активами і пасивами банку здійснюється на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях. В банківській практиці при управлінні активами та пасивами банку застосовуються різні методи, підходи до управління. При цьому, банки обирають ті, які є найбільш оптимальними до напрямів їх діяльності, рівня розвитку, можливостей.

2. На сьогоднішній день вітчизняні банки повинні використовувати сучасні методи управління активами та пасивами, серед яких комплексний підхід є найбільш прийнятним та оптимальним.

3. Система комплексного управління активами і пасивами пропонує банкірам узгоджені правила, які використовуються на всіх рівнях банку, для формування благополуччя акціонерів і управління ризиками. Доцільно зазначити, що управління активами і пасивами залишається головним пріоритетом фінансових інститутів та інституційних інвесторів. Зростання складності фінансових ринків висуває вищі вимоги до управління активами і пасивами. Інвестори та менеджери банку повинні оцінювати багато факторів, серед яких ризик зміни процентних ставок, ризик деривативів, складні інвестиційні інструменти, ліквідність тощо.

4. Система комплексного управління активами і пасивами банку передбачає реалізацію таких основних цілей як: збільшення доходів за акціями, тобто підвищення вартості банку для його акціонерів; покращення майбутнього для фінансових потоків, і як наслідок одержання більш високого рейтингу; підтримка

достатнього рівня прибутковості; дотримання вимог щодо розміру власного капіталу не в збиток банку; підтримка ліквідності банку на необхідному рівні; управління ризиками.

5. До основних складових комплексного управління активами і пасивами банку відносяться: управління активами, зобов'язаннями і власним капіталом; управління ліквідністю, дохідністю та ризик-менеджмент. Загальна система управління активами та пасивами банку включає: планування активів та пасивів, використання активів та пасивів, аналіз активів та пасивів, внутрішній контроль управління активами та пасивами, розробку шляхів та напрямів удосконалення активів та пасивів банку.

6. Інформаційне забезпечення управління активами та пасивами банку включає інформаційну базу, сформовану із зовнішніх та внутрішніх джерел.

В роботі досліджено управління активами та пасивами ПАТ «Райффайзен Банк Аваль». Загальна економічна характеристика ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» показала, що:

- ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» здійснює свою діяльність згідно з чинним законодавством України, зокрема Законом України «Про банки і банківську діяльність», нормативно-законодавчими актами України. Види діяльності та операції, які має право здійснювати ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»: операції з валютними цінностями; операції з цінними паперами та інвестиції; операції за дорученням клієнтів або від свого імені; довірче управління коштами та цінними паперами за договорами з юридичними та фізичними особами; депозитарна діяльність зберігача цінних паперів.

- Зовнішнє інформаційне забезпечення управління активами і пасивами банку складається з інформації щодо розвитку банківського ринку, банківських нормативів, розвитку фінансового ринку, показники розвитку економіки тощо. Внутрішнє інформаційне забезпечення управління активами і пасивами банку складає: фінансова звітність; внутрішні аналітичні документи щодо стану, структури, ефективності управління та використання активів та пасивів; внутрішні розпорядчі документи щодо управління активами та пасивами: інструкції, накази; результати

моніторингу банківського ринку: маркетингово-аналітичні звіти щодо стану ринку та місця банку на ньому (рейтингу).

- На вищому стратегічному рівні рішення щодо управління активами та пасивами в ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» здійснює Спостережна Рада, на тактичному рівні їй підпорядковується Комітет з питань управління активами та пасивами, який безпосередньо керує Казначейством. А на оперативному рівні управління активами та пасивами займаються Фронт-офіс, Мідл-офіс, Бек-офіс. Основне управління із трансформації стратегічних керівних рішень та формування тактичних та оперативних в ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» виконує Комітет з управління активами та пасивами (КУАП).

- Провівши аналіз фінансових результатів ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016 – 2018 рр. та оцінку прибутковості діяльності ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» можна стверджувати, що банк є ефективним та прибутковим. Доходи банку збільшуються, при цьому спостерігається часткове збільшення витрат, за рахунок збільшення адміністративних витрат, що свідчить про зацікавленість банку в роботі висококваліфікованого персоналу, та збільшення відрахувань в резерви, що показує зростання питомої ваги ризикованих операцій.

Крім того, можна додати і те, що доходи ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» перевищують його витрати у періоді, що аналізується, і це говорить про те, що діяльність банку є успішною.

Фінансовий результат діяльності ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» повністю залежить від його доходів і витрат. При чому для ефективної банківської діяльності необхідно, щоб доходи перевищували витрати. Серед доходів найбільшу роль грають процентні та комісійні доходи, вони мають зростаючу тенденцію. В структурі витрат банку найбільша питома вага припадає на процентні доходи.

Отже, за 2018 рік ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» отримав дохід у розмірі 14 354,096 млн грн., при чому витрати склали 7 512,959 млн грн., і банк отримав чистий прибуток у розмірі 5 087,782 млн грн. – максимальний прибуток протягом досліджуваного періоду.

Показники прибутковості ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» також свідчать про ефективну роботу банку, виявлена тенденція до зростання. Показник віддачі активів свідчить про можливість отримання прибутку за рахунок активів банку. У 2018 році на 1 грн. активів припадає 7,00 копійки прибутку. Досить високим є значення віддачі капіталу. В 2018 році на 1 грн загального капіталу банку припадає 37,10 копійок прибутку. Високі значення чистого спреду та чистої процентної маржі свідчить про здатність ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» отримувати прибуток за рахунок процентної різниці.

В дослідженні була запропонована система управління процентним ризиком банку. У такому вигляді дана система має загальний характер, оскільки перелічені елементи повинні бути включені в будь-яку конкретну систему управління процентним ризиком, яка діє у банку. Суб'єктами управління є ті функціональні підрозділи банківської установи, діяльність яких безпосередньо пов'язана із виникненням ризику зміни процентних ставок та спеціальні структурні підрозділи, завданням яких є управління ризиками. Стосовно ідентифікації та оцінки процентного ризику, то без цього елементу не може функціонувати жодна життєздатна та ефективна система, оскільки без виявлення та аналізу ризику неможливо подальше його управління.

Необхідним елементом системи управління є моніторинг процентного ризику, тобто контроль за виконанням прийнятих рішень та їх дієвість.

Для управління ризиками, що генеруються активами і пасивами, в банку, був проведений аналіз динаміки інтегрального показника процентного ризику ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», який показав, що банківський прибуток залежить від чутливості банківських активів та пасивів до зміни відсоткових ставок. Розглядаючи динаміку даних показників ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» протягом 2016-2018 рр. показник геп має негативне значення, що свідчить про підданість пасивів до зміни процентної ставки та зміни вартості, підвищений рівень процентного ризику, що в кінцевому результаті призводить до зменшення прибутку.

Аналізуючи діяльність ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», можна дійти висновку, що українські банки закладають дуже велику маржу між залученням і розміщенням

ресурсів. Якщо в Англії середня маржа складає 1,5%, то в Україні – 15% [42]. Це пов'язано з тим, що українські банки схильні брати на себе великі ризики, тоді як іноземні прагнуть відкидати ризиковані проекти, задовольняючись невеликою, але надійною маржею (різницею). Для того, щоб збільшити різницю (маржу) банку необхідно інвестувати в більш ризиковані цінні папери; інвестувати в більш ризиковані кредити; перерозподіляти активи - від наявних і інших активів, що не приносять дохід, - до кредитів і цінних паперів; обмежувати портфель високодохідними інвестиціями і низько затратними пасивами. Один з основних напрямів сучасного розвитку вітчизняних банків - підвищення якості послуг і кількості банківських продуктів, їх наближення до клієнтів. Підтвердженням цьому є швидке зростання філіальної мережі ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» у всіх регіонах України.

Зміна структури активів та пасивів відповідно до моделі дозволить оптимізувати структуру балансу банку, покращуючи фінансові результати його роботи залишаючи прийнятний рівень ризику. Реалізація розроблених в дипломній роботі методичних положень і практичних рекомендацій дозволить підвищити ефективність управління активами та пасивами ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» та в цілому покращити діяльність банку. Запропонована модель комплексного управління може бути використана в будь-якому українському комерційному банку при її незначній адаптації до конкретних умов.

Наведені пропозиції та рекомендації можуть бути використані у практичній діяльності ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» та дозволять банку оптимізувати роботу з управління активами та пасивами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб. / [Герасимович А. М., Алексенко М. Д., Парасій–Вергуненко І. М. та ін.] ; за ред. А. М. Герасимовича. – [вид. 2–ге, без змін.]. – К. : КНЕУ, 2006. – 600 с.
2. Базельські основні принципи ефективного банківського нагляду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/VSP%20Core%20Principles_ukr%20.pdf. – офіційний сайт НБУ.
3. Банківська діяльність (вітчизняний та зарубіжний досвід) [Текст] : навч. посіб. / С. М. Лаптев, М. П. Денисенко — К. : ВД "Професіонал", 2004.
4. 320 с. - ISBN 966-574-562-2.
5. Банківські операції [Текст] : підручник. / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська К. : Знання, 2006. - 727 с. - ISBN 966-8148-27-4.
6. Банківські операції [Текст] : підручник. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М Ф Пуховкіна та ін. - К. : КНЕУ, 2002. — 430 с. - ISBN 966-543-521-6.
7. Банківський менеджмент [Текст] : навч. посіб. / О.А. Кириченко, І.В. Гіленко, С. Роголь та ін. - К. : Знання-Прес, 2002. - 438 с. - ISBN 9667767-50-7.
8. Банковское дело [Текст] : учебник / под ред. О.И. Лаврушина - М. : КНОРУС, 2007. - 768 с. - ISBN 5-279-02102-4.
9. Банковское дело [Текст] : учебник / под ред. д-ра экон. наук, проф. Г.Г.Коробовой - М. : Экономистъ, 2003. - 751 с. - ISBN 5-98118-026-9.
10. Банковское дело [Текст] : учебник. / под ред. Е.П.Жарковской - М. : Омега-Л; Высш. шк., 2003. - 440 с. - ISBN 5-901386-53-1.
11. Брутян К. С., Салип Т. О. Організація та функціонування системи ризик-менеджменту в банку [Текст] // Інноваційна економіка. - 2010. - № 3. - С. 239 - 243.
12. Бланк И.А. Управление финансовыми рисками / И.А. Бланк. [Текст]// К. : Ника–Центр, 2005. – 600 с. – (Серия «Библиотека финансового менеджера». Вып. 12).
13. Бланк И.А. Финансовый менеджмент : учебный курс / И.А. Бланк. – [изд. второе, перераб. и доп.] [Текст]// К. : Эльга, Ника–Центр, 2006. – 653 с.

14. Вітлінський В.В. Ризикологія в економіці та підприємництві : монографія / В.В. Вітлінський, Г.І. Великоіваненко. [Текст]// – К. : КНЕУ, 2004. – 480 с.
15. Вовчак О.Д. Причини та наслідки впливу світової фінансової кризи на розвиток банківського і реального секторів економіки України / О.Д. Вовчак, Н. Поляк // [Текст]// Вісник Національного банку України. – 2009. – № 8. – С. 22–25.
16. Гайова, В.А. Проблеми та шляхи покращення управлінням портфелем активів комерційних банків [Текст] / В.А. Гайова // Вісник Класичного приватного університету. - 2009. - № 6. - С. 132-139
17. Гетманцев Д.О. Банківське право України : навч. посіб. / Д.О. Гетманцев, Н.Г. Шукліна [Електронний ресурс]. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – Режим доступу: [http : // ebk.net.ua /Book/law/getmantsev_bpui/part2/201.htm](http://ebk.net.ua/Book/law/getmantsev_bpui/part2/201.htm)
18. Гладких Д. Ринкова позиція банків в умовах вільної конкуренції / Д. Гладких [Текст]// Вісник Національного банку України. – 2007. – №9. – С. 5–9.
19. Григоруک А.А., Палюх М.С., Литвин Л.М., Літвінова Т.Д. Основи економічної теорії: політехнічний аспект // За ред. Григорука А.А., Палюха М.С. [Текст]// Тернопіль, 2002-304с.
20. Данилюк М.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / М.О. Данилюк, В.І. Савич [Текст]// К. : ЦНЛ, 2004. – 204 с.
21. Дмитров С. Моделювання оцінки ризиків використання послуг банків з метою легалізації кримінальних доходів або фінансування тероризму. / С. Дмитров, О. Меренкова, Л. Левченко [Текст]// Вісник Національного банку України. – № 1. – 2009. – С. 54–59.
22. Живалов В.Н. Повышение устойчивости функционирования коммерческих банков : автореф. дис. на соискание науч. степ. канд. экон. наук : спец. 08.00.01 – «Финансы, денежное обращение, кредит» / В.Н. Живалов; Финансовая академия. [Текст]// М. : 1997. – 21[1] с.
23. Єпіфанов А.О. Управління ризиками банків: Монографія у 2 томах. Т.1: Управління ризиками базових банківських операцій / Єпіфанов А.О., Васильєва Т.А.,

Козьменко С.М., та інші/ За ред. д-рів економ. наук., проф. . Епіфанова А.О., Васильєвої Т.А[Текст]// Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012 – 299с.

24. Епіфанов А.О. Управління ризиками банків: Монографія у 2 томах. Т.2: Управління ринковими ризиками та ризиками системних характеристик / Епіфанов А.О., Васильєва Т.А., Козьменко С.М., та інші/ За ред. д-рів економ. наук., проф. Епіфанова А.О., Васильєвої Т.А [Текст]// Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012 – 299с.

25. Економічна енциклопедія [Текст]: у 3-х т. / за ред. С. В. Мочерной. - К.: «Академія», 2001. - Т. 2. - 848 с.

26. Энциклопедия финансового риск-менеджмента [Текст] / под ред. А. А. Лобанова и А. В. Чугунова. - М.: Альпина Паблицер. - 2003. - 786 с.

27. Енциклопедія банківської справи України / [ред. В.С. Стельмах]; Національний банк України, Інститут незалежних експертів. [Текст]// К. : Молодь: Ін Юре, 2001. – 680 с.

28. Ивасенко А.Г. Банковские риски : учебн. пособ. / А.Г. Ивасенко. – [Текст]// М. : Вузовская книга, 1998. – 104 с.

29. Івченко І.Ю. Економічні ризики : навч. посіб. / Ю.І. Івченко. [Текст]// К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 304 с.

30. Індикатори фінансової стабільності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/FSI/index.htm>

31. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс] : положення, затверджене постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 N 368 - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0841-01>

32. Іфтемічук В.С., Григор'єв В.А, Маниліч М.І., Шутак Г.Д. Генеза ринкової економіки (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, економічний аналіз, економіка підприємства, менеджмент, маркетинг, фінанси, банки, інвестиції, біржова діяльності): Терміни, поняття персоналі // За наук. ред. Башнянина Г.І., Іфтемічука В.С. [Текст]// К: «Магнолія плюс», 2004-688с.

33. Калініченко П.М. Класифікація та сутність активів та пасивів банку [Текст] / Калініченко П.М. // Контракти. - 2009. - № 7. - С. 11-13

34. Кириченко, О.А. Банківський менеджмент [Текст] : навч. посіб. / О.А. Кириченко, І.В. Гіленко, С. Роголь - К. : Знання-Прес, 2002. - 438 с. - ISBN: 966-7767-50-7
35. Козак Ю.Г. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб / Козак Ю.Г., Ковалевський В.В. [Текст] // К: Центр учбової літератури, 2009- 356с.
36. Коваленко В.В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика : монографія / В.В. Коваленко. – [Текст] // Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 228с.
37. Конопатська Л.В. Роль системи управління процентим ризиком у стабільному функціонуванні банку / Конопатська Л.В., Шварц О.В // [Текст] // Фінанси, облік і аудит, 2011 №18- 95-101с.
38. Кузнєцова Л. В. Кредитний менеджмент [Текст]: Навчальний підручник. - Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2007. - 332 с.
39. Теоретико-методологічні засади фінансової діяльності банку / Л.В. Кузнєцова. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2009. – 324 с.
40. Лаптырев, Д.А. Система управління фінансовими ресурсами банку: Процессы - задачи - модели - методы [Текст] / Д.А. Лаптырев. - М. : "БДЦ-пресс", 2005. - 295 с. - ISBN: ISBN: 5-93306-071-2
41. Литвинюк О.В. Ефективне управління активами та пасивами – необхідна умова забезпечення фінансової стійкості та надійності банківських установ / Литвинюк О.В // Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково – практичної конференції: «Соціально – економічні реформи в контексті глобалізації та євроінтеграції». Громадська організація « Львівська економічна фундація» [Текст] // Львів, 2013- 57-60с.
42. Макаров, М.С. Моделювання надійності банку [Текст] / Макаренко М.С. // Вісник НУХТ. - 2009. - № 8. - С. 56-58
43. Мазун Н.Г. Законодавче регулювання системи управління банківськими ризиками [Текст] // Економічний простір. - 2011. - № 49. С. 89 - 96.

44. Маршалл Дж. Ф., Бансал Випул К. Финансовая инженерия. Полное руководство по финансовым нововведениям / Дж. Ф. Маршалл, В.К. Бансал. [Текст]// М.: ИНФРА – М, 1998. — 784 с.

45. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» [Електронний ресурс]: положення, затверджене постановою Правління Національного банку України від 15.03.2004, № 104. -Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/Risks/index.htm

46. Міщенко В. І. Банківські операції [Текст]: підручник /за ред. В. І. Міщенко, Н. Г. Слов'янської. - К.: Знання, 2006. - 727 с.

47. Міщенко, В.І. Банківський менеджмент [Текст] : підручник. / В.І. Міщенко, О.А. Кириченко - К. : «Знання», 2005 - 831с. - ISBN: 966-814880-0.

48. Міщенко, В.І. Удосконалення управління проблемними активами банку [Текст] / Міщенко В.І, Граділь А.І. // Фінанси України. - 2009. - № 10. - С. 43-54

49. Мовчанюк О. А. Управління ризиками банку в контексті стандартів адекватності капіталу [Текст] // Формування ринкової економіки. - 2010. - № 23. - С. 453 - 462.

50. Мочерний С.В. Економічний словник - довідник // за ред.. д.е.н., проф. С. В. Мочерного[Текст]// К: Феміна, 1995-368с.

51. Основні показники діяльності банків України / Національний банк України: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

52. Официальный сайт ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» // [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <https://www.aval.ua/ru/documents>.

53. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: закон України від 20.05.1999 р. № 679 - XIV / Офіційний сайт ВР України. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

54. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 07.12.2000 №2121-III / Офіційний сайт ВР України. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

55. Про схвалення методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [Електронний ресурс]:

положення, затверджене постановою Правління Національного банку України від 02.08.2004 р. № 361. - Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/Risks/index.htm

56. Про схвалення методичних рекомендацій щодо порядку проведення стрес-тестування в банках України [Електронний ресурс]: положення, затверджене постановою Правління Національного банку України від 6 серпня 2009 р. №. - Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0460500-09>

57. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс]: постанова Національного банку України від 28.08.2001 № 368 / Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>

58. Про охорону праці [Електронний ресурс]: закон України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ / Офіційний сайт ВР України. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

59. Про пожежну безпеку [Електронний ресурс] : закон України від 17.12.1993 № 3745-ХІІ, / Офіційний сайт ВР України. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

60. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку: [підручник]. - [2-ге вид., доп. і перероб.] / Л.О. Примостка [Текст]// — К.: КНЕУ, 2004. — 468 с.

61. Рэдхэд К., Хьюс С. Управление финансовыми рисками / К. Рэдхэд, С. Хьюс. [Текст]// М.: ИНФРА – М, 1996. — 288 с.

62. Романов В. С. Классификация рисков: принципы и критерии: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.alllinks.ru/articles/business/66/>.

63. Пожар О.М. Інформаційне забезпечення управління процентним ризиком банку [Текст] / Пожар О.М. // Збірник наукових праць ЧДТУ. - 2009. - Випуск 22. - С. 95-97

64. Сало І.В., Криклій О.А. Фінансовий менеджмент банку[Текст]//: Навч. посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 314с.

65. Тарасевич Н.В. Фінансовий менеджмент у банку[Текст] / Тарасевич Н.В.//Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 271 с.

66. Урсуленко Г. В. Базель II: вибір оптимальної моделі оцінки кредитного ризику [Текст] // Вісник НБУ. – 2010. - №1. – С. 133-137

67. Фінансова звітність ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2009-2013 рр.
[Електронний ресурс] : Режим доступу : <https://www.aval.ua/ru/documents>